

5.12.2023

Ammatillisen opettajan työn muutoksesta koko oppimisyhteisön muutokseen

Oma ammatillisen opettajan työidentiteetin suunta on ollut jo jonkin aikaa muutoksessa, johtuen erilaisista työn rooleista, joita minulla on. Toimin tällä hetkellä ammatillisena opettajana työn lisäksi oppilaitoksen kestäväen kehityksen koordinaattorina ja oman alan tiimivastaavana. Ammatillisen opettajan roolissa toimin ryhmän omaopettajana ja opetan alan substanssi osaamista. Työ on opiskelijoiden kohtaamista arjessa iloiseen ja haasteiseen. Työssäni kestäväen kehityksen koordinaattorina vastaan eri toimipisteiden kestäväen kehityksen vastaavien toiminnasta. Oppilaitoksemme ekotuki-toimintaohjelman tavoitteena on tuoda kestäväen kehityksen mukaiset arvot ja elämäntapa lähelle jokaista oppilaitoksessa työskentelevää ja opiskelevaa siten, että jokainen tuntee ja toimii niiden mukaisesti. Tiimivastavan roolin koen tällä hetkellä vahvimaksi rooliksi omassa työidentiteetissäni. Tiimivastaava ei ole esihenkilö, mutta kuitenkin työn painopiste on enemmän esihenkilön kuin opettajuuden puolella. Tiimivastaavana rooli on olla arjen organisoija ilman päätösvaltaa, mutta työ on kuitenkin toiminnan johtamista ja yhteistyötä tiimin, koulutuspäällikön ja työelämäyhteistyön kanssa.

Olen organisoija ja kehittäjä, sekä innostun helposti uusista asioista ja haluisin tuoda ne mukaan käytäntöön. Tiimityöskentelyssä auttaa, kun tunnistaa työyhteisön erilaisia toimijuuden ja työidentiteettien malleja. Toimijuudella tarkoitetaan sitä, miten ihmiset osallistuvat, vaikuttavat ja kehittävät työtään organisaatiossa siten, että oma työidentiteetti vahvistuu. *Työidentiteetillä tarkoitetaan omien vahvuuksien tunnistamista ja niiden käyttöä organisaatiossa, kohtaamistaitoja, omaa ammatillista osaamista sekä vaikuttamista työyhteisössä (Mahlakaarto,2023).* Tiimityöskentelyssä on tärkeää oppia kuuntelemaan tiimiä eli olla enemmän korvana, kuin äänitorvena. Lyhyt tiimikokous kerran kuussa menee helposti tiukaksi esityslistan läpi käymiseksi ja ihmiset unohtuvat asioiden alle. Tulevaisuuden tavoitteena onkin löytää enemmän aikaa tiimille yhteiseen keskusteluun, kuuntelemiseen ja yhdessä uusien asioiden kehittämiseen, sekä kohtaamiseen.

Päällimmäisenä tavoitteena oman tiimin toiminnassa on johtaa tiimi läpi muutoksen eli kuinka tukea tiimiä työn muutoksessa? Ammatillinen koulutus uudistuu ja oman alan uudet tutkinnon perusteet ovat uudistustyön alla ja astuvat voimaan elokuussa 2025. Ammatillisen opettajan työ on taas jälleen kerran murroksessa ja pitäisi ottaa uudet tutkinnon perusteet haltuun ja samalla pitäisi huomioida vallitseva maailman tilanne, nykynuorten tulevaisuuden toiveet ja haasteet. Hius- ja kauneudenhoitoalan tiimivastaavan sekä ammatillisen opettajan roolissa olen havainnoinut, että nopealla aikataululla toteutettavat muutokset ja uudistukset opettajan työssä aiheuttavat opettajille omassa työssä haasteita ja vastustusta. *Uudenlaiset toimintaodotukset ja epävarmuuden kohtaaminen edellyttävät tietynlaista muovautuvuutta. Yksilön tasolla muovautuvuus tarkoittaa joustavaa ajattelutapaa eli valmiutta kohdata uusia haasteita, arvioida käsityksiään ja työskennellä monenlaisissa uusissa ja muuttuvissakin tilanteissa. Oppilaitoksen tasolla se näkyy valmiutena muokata suunnitelmia, tehtäviä, opetussuunnitelmia ja rakenteita vastaamaan erilaisiin tilanteisiin ja toimijoiden tarpeisiin. (Kukkonen 2017; Kukkonen & Marttila 2017.)*

Kuinka uudet tutkinnon perusteet tukevat nykynuorten opiskelua? Työidentiteetti tulee varmasti olemaan hyvin erilainen tämän päivän opiskelijoilla ja he eivät välttämättä halua kouluttua vain yhteen työhön tai loppuelämän työputkeen. Opiskelijoilla ei ole välttämättä tavoitteena koko tutkinnon suorittaminen, saati jonkun työn kokopäiväinen tekeminen. Corona-ajan läpi käynneille opiskelijoille

voi jopa ihmisen kohtaaminen ja koskettaminen olla haastavaa ja tätäkin vaaditaan oman alan koulutuksessa. Opiskelijat ovat entistä enemmän tietoisia vastuullisuudesta ja kestävydestä ja haluavat huomioida sen työssään ja arjessaan. Koronavuodet ja haastava maailman tilanne ovat osoittaneet, että meidän pitää hyvin lyhyellä varoitusajalla valmistautua muutokseen myös toisen asteen koulutuksessa ja niinhän me olemme yrittäneet toimia, vaan olemmeko siinä onnistuneet?

Mielestäni Otto Tähkypään koulutuksen suhde tulevaisuuden optimointiin, kiteyttää parhaiten muutoksen ja tulevaisuuden: *1.koulutuksen tarkoitus: investointi tulevaisuuden osaavaan työvoimaan 2.koulutuksen tehtävä: ennakoida työssä ja osaamisessa tapahtuvia muutoksia 3.koulutuksen tavoite: varautua ennakoitun tulevaisuuden kohtaamiseen.*